

Mavluda Anvarova Azimjon qizi
Mavludaxon Yoqubova Shavkatbek qizi
Andijon davlat chet tillar instituti talabalari

Annotasiya: *Bu maqola Nemis tili fonetikaning so‘z o‘qilish tartibini yoritib berishga asoslangan.*

Tayanch so‘zlar: *Til, fonetika, vokal (unli) tovushlar, fonetik farqlar, konsonant (undosh) tovushlar, fonologik jarayonlar, epentez.*

Maqola boshida shuni ta’kidlash kerakki nemis tili germaniya oilasiga mansub bo‘lib, o‘zining boy fonetik tizimi, talaffuz qoidalarini va fonetik farqlari bilan ajralib turadi. Nemis tili fonetikasi uning talaffuz xususiyatlarini, taovushlarning chiqarilish usulini ularning o‘zaro aloqalarini va tilning fonologik tuzilishini o‘rganadi.

Nemis tili fonetikasi ikki asosiy qismdan iborat: fonologiya (tovushlarning tizimi) va artikulyatsiya (tovushlarning fizik talaffuz). Nemis tilida tovushlar ikki asosiy guruhga ajratiladi; Vokal tovushlar (unli) va konsonant (undosh) tovushlar.

1. Vokal (unli) tovushlar.

Nemis tilida unli tovushlar boshqa tillar kabi aniq talaffuzga ega. Nemis tilida jami 9 ta asosiy unli tovushlar bor ular quydagilar .

A, E, I, O, U, Ä, EI, Ö, Ü, misollar

A(masalan Abend – kecha)

O(masalan Brot – non)

Ü(masalan München – Myunxen)

EI (masalan Mein – mening) bularda o‘zining kichik va katta versiyalari bo‘lishi mumkin. Bu unli tovushlar (Vokal) so‘zining ma’nosini o‘zgartiradi sezilarli darajada.

2. Konsonant (undosh) tovushlar

Nemis tilidagi konsonant (undosh) tovushlar ko‘pincha ingliz tiliga o‘xshash bo‘ladi lekin, bu kamdan-kam xolda va ular o‘ziga xos ravishda talaffuzga ega.

Misollar bilan ko‘rib chiqishimiz mumkin.

Ch (masalan “ ich” – men); bu tovush suzib chiqishi kerak bo‘lib tishlar va yumshoq ohangda tanglay orasidan chiqariladi. Sch (masalan “ Schule “ – maktab); bu tovush ingliz tilidagi sch tovushiga o‘xshaydi.

Undosh tovushlarning ayrimlari fonetiklik jihatdan o‘ziga xos masalan r- tovushi yirik va og‘irroq orqa tomondan talaffuz qilinadi.

Fonetik farqlar (Phonetische Unterschiede)

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

Nemis tilida talaffuzda juda ko'p farqlar mavjud ayniqsa dialektiklar o'rtasida Har bir so'zning talaffuzi va gramatikasi odatda bir hil bo'ladi, va u standart talaffuz tilni o'rganishda qulaylik yaratadi.

Fonologik jarayonlar (Phonologische Prozesse)

Nemis tilida ba'zi tovush o'zgarishlari jumladan vokal (unli) o'zgarishlari (vokal alohidi , epentez kabi jarayonlar mavjud. Bu jarayonlar tovushlarning talaffuzini o'zgartiradi va so'zlarni o'zaro bog'lab turadi.Masalan; Vokal (unli tovush) (umlaut) :a- ä, o- ö, u- ü

Epentez; " historisch " so'zi ba'zan " hystorisch " shaklida talaffuz qilinadi.

Xulosa: Nemis tili fonetikasi, uning talaffuzi, tovushlar tizimi va fonologik jarayonlari tilni o'rganishda katta ahamiyatga ega. Nemis tilining fonetik xususiyatlari uning turli dialektlari va talaffuz farqlari bilan birga tilni aniq va to'g'ri o'rganishga yordam beradi. Bizning fikrimizcha fonetika bu til o'rganishda eng ahamiyat beradigan qoidalardan biridir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- 1 . Grundriss der Phonetik (1957) Karl Löffler
2. Deutsche Phonetik (1999) Peter Auer
3. Phonetik des Deutschen (2001) Hans Werner
4. Einführung (2011) Jürgen P.Patzold
- 5.Phonetik und Phonologie des Deutschen (2010) Rainer R.P.M.Aning bosh kitobi.

